

NORAKSTS.
Lieta Nr. C 27251012/5
Arhīva nr. C-1120/13

L Ē M U M S

Rīgā

2013.gada 15. martā

Rīgas pilsētas Centra rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S. Meliņa
ar sekretāri V. Siliņu

piedaloties prasītāja pārstāvim advokātam L. Lejam, atbildētāja AS „Ventbunkers” pārstāvim A. Eglītim un atbildētājam J. Junkeram, kurš vienlaicīgi ir arī atbildētāju SIA „Kement”, O. Berķa, G. Ševcova, Dz. Kaša, R. Grīniņa un N. Kozlova pārstāvis 2013. gada 14-15. martā atklātā tiesas sēdē Abrenes ielā 3, Rīgā izskatīja SIA „KEMENT”, AS „VENTBUNKERS”, OLAF BERĶA, GENĀDIJA ŠEVCOVA, JĀŅA JUNKERA, DZINTARA KAŠA, RAIMONDA GRĪNIŅA un NAURA KOZLOVA pieteikumu par prasības nodrošinājuma atcelšanu, un

konstatēja:

(1)2012.gada 14. decembrī tiesā ir saņemta AS „TOPMAR BALTIC INVESTMENTS” prasība pret SIA „KEMENT”, AS „VENTBUNKERS”, OLAFU BERĶI, GENĀDIJU ŠEVCOVU, JĀŅI JUNKERU, DZINTARU KAŠU, RAIMONDU GRĪNIŅU un NAURI KOZLOVU par valdījuma aizsardzību. Ar tiesneses 2012. gada 18. decembra lēmumu prasības pieteikums pieņemts, ierosinot civillietu.

(2)Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneses 2012.gada 19.decembra lēmumu apmierināts pieteikums par prasības nodrošinājumu, nolemjot:

- aizliegt Olafam Berķim, personas kods 121156 - 11644, Genādijam Ševcovam, personas kods 310353 - 11645, Jānim Junkeram, personas kods 020879 - 12757, Naurim Kozlovam, personas kods 280482 - 12868, Dzintaram Kašam, personas kods 110672 - 11675, Raimondam Grīniņam, personas kods 220566 - 11765, SIA „Kement”, Reģ. Nr. 40003244598, AS „Ventbunkers”, Reģ. Nr. 50003179321 pieteikt komercreģistra iestādei ziņas par AS „Ventbunkers”, Reģ. Nr. 50003179321 izmaiņām padomes sastāvā, grozījumiem statūtos, pamatkapitāla palielināšanu vai samazināšanu, koncernu līguma noslēgšanu, sabiedrības reorganizāciju vai likvidāciju, ierakstīšanu komercreģistrā bez AS „Topmar Baltic Investments”, Reģ. Nr. 40003688859, rakstiskas piekrišanas.,

-ierakstīt komercreģistrā aizlieguma atzīmi Olafam Berķim, personas kods 121156 - 11644, Genādijam Ševcovam, personas kods 310353 - 11645, Jānim Junkeram, personas kods 020879 - 12757, Naurim Kozlovam, personas kods 280482 - 12868, Dzintaram Kašam, personas kods 110672 - 11675, Raimondam Grīniņam, personas kods 220566 - 11765, SIA „Kement”, Reģ. Nr. 40003244598, un AS

„Ventbunkers”, Reģ. Nr. 50003179321 pieteikt komercreģistra iestādei ziņas par AS „Ventbunkers”, Reģ. Nr. 50003179321 izmaiņām padomes sastāvā, grozījumiem statūtos, pamatkapitāla palielināšanu vai samazināšanu, koncernu līguma noslēgšanu, sabiedrības reorganizāciju vai likvidāciju, ierakstīšanu komercreģistrā bez AS „Topmar Baltic Investments”, Reģ. Nr. 40003688859, rakstiskas piekrišanas līdz strīda galīgai izšķiršanai tiesā un tiesas sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

(3) Pamatojoties uz 2013. gada 30. janvārī tiesā saņemto AS „TOPMAR BALTIC INVESTMENTS” pieteikumu, ar tiesneses 2013. gada 1. februāra lēmumu apmierināts pieteikums par papildus prasības nodrošināšanu, nolemjot:

-aizliegt atbildētājiem Olafam Berķim, personas kods 121156-11644, Genādijam Ševcovam, personas kods 310353-11645, Jānim Junkeram, personas kods 020879-12757, Naurim Kozlovam, personas kods 280482-12868, Dzintaram Kašam, personas kods 110672-11675 un Raimondam Grīniņam, personas kods 220566-11765 ieņemt AS „Ventbunkers”, reģ. nr. 50003179321 padomes vai valdes locekļa amatus uz laiku, līdz konkrētais strīds tiks izšķirts pēc būtības un tiesas nolēmums stāsies spēkā.

-ierakstīt komercreģistrā aizlieguma atzīmi – aizliegts atbildētājiem Olafam Berķim, personas kods 121156-11644, Genādijam Ševcovam, personas kods 310353-11645, Jānim Junkeram, personas kods 020879-12757, Naurim Kozlovam, personas kods 280482-12868, Dzintaram Kašam, personas kods 110672-11675 un Raimondam Grīniņam, personas kods 220566-11765 ieņemt AS „Ventbunkers”, reģ. nr. 50003179321 padomes vai valdes locekļa amatus uz laiku, līdz konkrētais strīds tiks izšķirts pēc būtības un tiesas nolēmums stāsies spēkā.

(4) 2013. gada 6. februārī un 22. februārī tiesā saņemts SIA „KEMENT”, OLAF BERĶA, GENĀDIJA ŠEVCOVA, JĀNA JUNKERA, DZINTARA KAŠA, RAIMONDA GRĪNIŅA un NAURA KOZLOVA pieteikumi par prasības nodrošinājumu atcelšanu.

Pieteicēji norāda, ka piemērotais prasības nodrošinājuma līdzeklis nav tiesiski pieļaujams, un tas izriet no nesenās Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta prakses (2013. gada 18. janvāra lēmums). Senāts ir analizējis prasības nodrošinājuma piemērošanas iespēju attiecībā pret noteiktām personām, nosakot tām aizliegumu ieņemt sabiedrības padomes locekļa un valdes locekļa amatu uz laiku līdz strīds tiks izšķirts tiesā. Senāts norādījis, ka šāds aizliegums „[...] tāpat attiecas uz akcionāru balsstiesību izmantošanas aizliegumu, jo šos amatus minētās fiziskās personas nevar iegūt citādi kā vien, akcionāriem realizējot savas balsstiesības un akcionāru sapulcē izsakot savu gribu „par” vai „pret”. Vērš uzmanību uz apstākli, ka pēc lēmuma pieņemšanas un lēmumā noteikto aizlieguma atzīmju ierakstīšanās komercreģistrā ir būtiski mainīties pārējo AS „Ventbunkers” akcionāru tiesību apjoms un iespējas realizēt savas akcionāru tiesības. Prasības pieteikumā prasītājs norādījis, ka tam pieder 6 408 „Ventbunkers” vārda akcijas, jeb 13,344% no AS „Ventbunkers” pamatkapitāla. Sekojoši, pārējiem AS „Ventbunkers” akcionāriem, kuri nav lietas dalībnieki, pieder 86,656% no AS „Ventbunkers” pamatkapitāla. Pret šiem akcionāriem nav celta prasība lietā un tie nav lietas dalībnieki. Neskatoties uz iepriekš minēto, tiesa ir noteikusi ierobežojumus arī pašai sabiedrībai AS „Ventbunkers” pieteikt komercreģistra iestādei ziņas par izmaiņām AS „Ventbunkers” padomes sastāvā, grozījumiem statūtos, pamatkapitāla palielināšanu vai samazināšanu, koncerna līguma

noslēgšanu, sabiedrības reorganizāciju vai likvidāciju ierakstīšanai komercreģistrā. Tādējādi, neatkarīgi no visu citu AS „Ventbunkers” akcionāru gribas, ir ierobežotas to tiesības bez prasītāja atļaujas veikt jebkādas izmaiņas attiecībā uz AS „Ventbunkers”, atbilstoši akcionāru sapulcēs un padomes sēdēs pieņemtajiem lēmumiem. No iepriekš minētā izriet, ka pēc lēmuma pieņemšanas ir notikusi būtiska izmaiņa sabiedrības AS „Ventbunkers” pārvadē - pretēji Komerclikuma 266. panta normai, kura nosaka, ka „Sabiedrību pārvalda akcionāru sapulce, padome un valde”, šobrīd AS „Ventbunkers” pārvalde ir pārgājusi vienas juridiskas personas - prasītāja rokās. Nevar būt šaubu, ka šāda jauna situācija nav uzskatāma par atbilstošu Komerclikuma ratio legis.

Pieteicēji norāda, ka būtu jāvērtē arī piemērotā aizlieguma samērīgums - jāizvērtē kāda ir prasītāja praktiskā iespēja ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesu AS „Ventbunkers” akcionāru sapulcēs un iecelt padomes locekļus vai izvirzīt tos iecelšanai.

(5) 2013. gada 11. februārī tiesā saņemts AS „Ventbunkers” pieteikums par prasības nodrošinājumu atcelšanu.

Norāda, ka Augstākās tiesas Senāts 2013.gada 18.janvāra lēmumā lietā Nr.C04228610 (SKC-1268/2013) norādījis, ka tādi prasības nodrošinājuma līdzekļi, kādi piemēroti konkrētajā lietā, principā nav pieļaujami, jo tie ir pretēji Civildomas likuma 138.panta 1.daļas 5.punkta jēgai un nepieļaujami ierobežo akcionāru tiesības.

Bez tam, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas priekšsēdētājs G.Aigars atzinis, ka nodrošināmas ir tikai mantiska rakstura prasības, pie tam tikai tādas, kas novērtējamas naudas izteiksmē. Prasība ir vērsta nevis uz mantas vai naudas došanu, bet uz to, lai atbildētāji atturētos no darbībām. Tas ir nemantisks prasījums, kas nav novērtēts naudas izteiksmē un kura nodrošināšanu principā nepieļauj Civildomas likuma 137.panta 2.daļa.

Norāda, ka lietā vispār nav konstatējamas sprieduma izpildes grūtības. Iespējamais spriedums būtu deklaratīvs, kuru izpildītu tiesu izpildītājs, paziņojot piespriesto aizliegumu atbildētājiem. Nav saprotams, kādas grūtības varētu rasties izpildīt šādu deklaratīvu spriedumu. Prasības nodrošinājums vērsts uz to, lai kavētu izmaiņu reģistrēšanu komercreģistrā, bet saskaņā ar Civildomas likuma 137.panta 1.daļu tikai sprieduma izpildes grūtības var būt par pamatu prasības nodrošināšanai, nevis ziņu reģistrēšanas aizkavēšanas mērķi. Norādīts, ka tiesu praksē ir nostiprināts, ka nav pieļaujams nodrošināt prasību tad, ja prasītājam ir tikai šaubas par sprieduma izpildes iespējamību un šīs šaubas nav apstiprinātas ar pierādījumiem, līdz ar ko tiesneses atziņa, ka prasītājam nav jāiesniedz pierādījumi prasības nodrošināšanai, ir kļūdaina. Norāda, ka faktam, ka prasības nodrošināšanas lēmumā nav norādīta summa, līdz kurai sniedzas prasības nodrošinājums, ir tiesiska nozīme prasības nodrošinājuma atcelšanā. Prasības pirmšķietamais formāli juridiskais pamatojums izvērtējams arī pie prasības nodrošinājuma atcelšanas pieteikuma izlemšanas. Uzskata, ka tiesnese nav juridiski korekti izvērtējusi prasības pirmšķietamo formāli juridisko pamatojumu nedz savā 2012.gada 19.decembra lēmumā, nedz savā 2013.gada 1.februāra lēmumā. Uzskata, ka 2012.gada 19.decembra lēmumā nepamatoti norādīts, ka prasības nodrošināšana nevar ietekmēt AS “Ventbunkers” saimniecisko darbību, jo šāds secinājums nav motivēts. Prasītājam pieder akcijas, kas pārstāv apmēram 1/7 no AS “Ventbunkers” pamatkapitāla, un nav nevienas tiesību normas, kas prasītājam piešķirtu tiesības panākt šāda veida iejaukšanos AS “Ventbunkers” saimnieciskajā darbībā ar šādiem lietā piemērotajiem prasības

nodrošinājuma līdzekļiem. Akciju sabiedrībā balso ar kapitālu, un šāds mazākuma akcionāra diktāts Latvijas tiesībās nav pieļaujams.

(6) Tiesas sēdē pieteicēju pārstāvji uzturēja pieteikumu uz tajā norādītiem motīviem .

Prasītājas pārstāvis pieteikumu neatzina un lūdza neatcelt prasības nodrošinājumu.

Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudot lietas materiālus, tiesa atzīst, ka pieteikumi ir noraidāmi.

Motīvu daļa

Civilprocesa likuma 140.panta piektā daļa paredz, ka prasības nodrošinājumu var atcelt tā pati tiesa pēc puses pieteikuma, bez tam, tiesa atzīst, ka, lai atceltu piemēroto prasības nodrošinājumu, pieteikumā ir jābūt norādītiem tādiem apstākļiem, kas tiesai nav bijuši zināmi, nodrošinot prasību.

Izvērtējot atbildētāju pieteikumā norādītos apstākļus, tiesa neatzīst tos par pamatotiem sekojošu iemeslu dēļ .

Tiesa uzskata, ka atbildētāju pieteikumos norādītie argumenti par Komerclikuma normām, kas regulē sabiedrības pārvaldību , akcionāru sapulces lēmumu pieņemšanu u.tml. , ir attiecināmi uz pašu prasību un ir izvērtējami, izskatot lietu pēc būtības.

Kā vienu no galvenajiem iemesliem prasības nodrošinājuma atcelšanai pieteicēji min Civilprocesa likuma 5. daļu, atsaucoties uz neseno judikatūru, ko ieviesis Augstākās Tiesas Senāts savos lēmumos.

Tiesa, neapšaubot Senāta kompetenci, tai pat laikā atzīst, ka precedentu tiesības Latvijā nepastāv un katrs civiltiesiskais strīds ir izskatāms individuāli, vadoties no pušu iesniegtajiem pierādījumiem un konkrētajiem lietas apstākļiem.

Prasītājas pārstāvis tiesas sēdē paskaidroja, ka civillietā, kurā Senāts 2013. gada 18. janvārī pieņēmis lēmumu (uz ko atsaucas pieteicēji), ir piedalījušies citi dalībnieki , kā arī lietas apstākļi atšķiras no tiem, kas pastāv AS „Topmar Baltic Investments” lietā, un atbildētāji to neapstrīdēja.

Tiesa nepiekrīt AS „Ventbunkers” pieteikumā norādītajam, ka prasība ir nemantiska rakstura, kurā nav pieļaujams prasības nodrošinājums.

Atbildētāji lietā nenoliedz, ka prasības priekšmets ir lietu tiesība uz kustamu mantu, un, kā ir atzīts tiesu praksē, lietu tiesība ir mantiska rakstura prasība, kurā likums pieļauj prasības nodrošinājumu. Ievērojot, ka celtā prasība ir mantiska un tāda, kas nav jānovērtē, lēmumā par prasības nodrošināšanu nav norādīts, līdz kādai summai sniedzas prasības nodrošināšana . Tiesa neapstrīd pieteikumā norādīto AT Civillietu tiesu palātas priekšsēdētāja G. Aigara citātu, taču atzīst, ka izvilkums no Civilprocesa likuma komentāru vispārējā konteksta nevar būt par pamatu, lai nepieļautu prasības nodrošināšanu grūti novērtējamā mantiska rakstura prasībā.

Kā pareizi norāda pieteicēji, ar vienām prasītāja šaubām par sprieduma izpildes grūtībām nav pietiekami, lai nodrošinātu prasību, un šajā sakarā Civilprocesa likuma 137.panta pirmajā daļā ir noteikts - ja ir pamats uzskatīt, ka tiesas sprieduma izpilde lietā var kļūt apgrūtināta vai neiespējama , tiesa vai tiesnesis pēc prasītāja motivēta pieteikuma var pieņemt lēmumu par prasības nodrošināšanu.

Atšķirībā no Civilprocesa likuma 139. panta pirmās daļas, kas tieši uzliek par pienākumu prasītājam, iesniedzot pieteikumu par prasības nodrošināšanu, iesniegt pierādījumus, kas apliecina viņa tiesību pēc saistības un nepieciešamību nodrošināt prasību, ir redzams, ka Civilprocesa likuma 137. pants šādas prasības prasītājam neizvirza kā obligātas.

Tajā pašā laikā tiesu praksē ir pieņemts, ka prasītājam nepieciešamība nodrošināt prasību ir jāmotivē, norādot uz ticamiem apstākļiem, kas šo nepieciešamību apstiprina. Kā jau norādīts lēmumā par prasības nodrošināšanu, tiesneses ieskatā, prasītāja nepieciešamību nodrošināt prasību ir pietiekami motivējusi, vienlaicīgi norādot arī uz apstākļiem, kas, prasītājas ieskatā, norāda uz sprieduma izpildes grūtībām.

Bez tam, līdz ar prasības pieteikumu un pieteikumu par prasības nodrošinājumu prasītāja ir iesniegusi virkni rakstveida dokumentus, kas ir atzīstami par pierādījumiem lietā. Minētos rakstveida pierādījumus atbildētāji nav apstrīdējuši un arī pieteikumā nav norādes, ka prasītājas iesniegtie pierādījumi nav ticami.

Ievērojot minēto, tiesa uzskata, ka, nodrošinot prasību, ir ievērotas Satversmes tiesas 2010. gada 30. marta spriedumā pasustās atziņas, un šādos apstākļos AS „Ventbunkers” norāde pieteikumā par to, ka prasītāja nav iesniegusi pierādījumus, kas apstiprina nepieciešamību nodrošināt prasību, nav pamatota un ir pretrunā ar lietas materiāliem.

AS „Ventbunkers” norādi pieteikumā, ka lietā vispār nav konstatējamas sprieduma izpildes grūtības tiesa atzīst par atbildētāja subjektīvu viedokli, kas ir atbilstošs Civilprocesa likumā nostiprinātajam sacīkstes principam, un kura būtību varētu izteikt tādējādi, ka prasītājs ir ieinteresēts, lai viņa prasība tiktu apmierināta, savukārt, atbildētājs- lai prasītāja prasība tiktu noraidīta.

Tiesa uzskata par nedibinātu norādi, ka pie prasības nodrošināšanas tiesnese nav ņēmusi vērā prasības pirmšķietamo formāli juridisko pamatojumu (*prima facie*).

Tiesnesei, nodrošinot prasību, nebija zināms par apstākļiem, kuru dēļ prasītājas celtā prasība būtu atzīstama par formāli juridiski nepamatotu, proti, jau prasības pieteikuma pieņemšanas un lietas ierosināšanas stadijā viennozīmīgi pieļaut, ka prasībai, kuras priekšmets ir aizliegums citām personām traucēt akcionāram piederšo akciju un no tā izrietošo tiesību traucējumu, iztrūkst pamatojums.

Šādus pierādījumus, pretēji Civilprocesa likuma 148. pantā norādītajām prasībām, nav iesnieguši arī atbildētāji, aprobežojoties pieteikumos vienīgi ar deklaratīvu frāzi, ka „kategoriski neatzīst prasību, jo atbildētāji nav aizskāruši prasītāja īpašumu uz „Ventbunkers” akcijām, kā arī nav traucējuši prasītāja valdījumu uz no minētajām akcijām izrietošajām tiesībām”.

Šādos apstākļos, izskatot pieteikumu par prasības nodrošināšanas atcelšanu, tiesa atkārtoti ņem vērā prasības pirmšķietamo formāli juridisko pamatojumu (*prima facie*), atzīstot, ka prasības apmierināšanas iespējamība ir pirmšķietami ir lielāka par tās noraidīšanas iespējamību.

Attiecībā uz pieteicēju norādi, ka piemērotais prasības nodrošinājums aizskar atbildētāju tiesības, jānorāda, ka jebkurš Civilprocesa likuma 138. panta pirmajā daļā paredzētais prasības nodrošinājuma līdzeklis tā vai citādi aizskar personas mantiskās vai nemantiskās tiesības un intereses, tai skaitā- Satversmē noteiktās tiesības uz īpašumu, līdz ar ko apgalvojums par tiesību aizskārumu nevar būt par pamatu prasības nodrošinājuma atcelšanai.

Pamatojoties uz minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 140. panta 1. daļas, 141. panta tiesa

nolēma:

Noraidīt SIA „KEMENT”, AS „VENTBUNKERS”, OLAF A BERĶA, GENĀDIJA ŠEVCOVA, JĀNA JUNKERA, DZINTARA KAŠA, RAIMONDA GRĪNIŅA un NAURA KOZLOVA pieteikumu par prasības nodrošinājuma atcelšanu.

Lēmumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 10 (desmit) dienu laikā, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas pilsētas Centra rajona tiesā.

Tiesnese / PARAKSTS/

S. Meliņa

NORAKSTS PAREIZ
2013. gada 15. maijā
TIESNESE

S. MELIŅA